

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 5Cdo/86/2022                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 2198899664                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 31.05.2023                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Jana Halušková           |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2023:2198899664.1 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a členov senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD., v spore žalobcu C.. P. M., narodeného XX. U. XXXX, Z., X.. N. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Tiborom Sanákom, Trnava, Nám. SNP 2, proti žalovanej obchodnej spoločnosti KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, zastúpenej advokátom JUDr. Baltazárom Mucskom, Bratislava, Vajnorská 55, o zaplatenie 21 966,60 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 14C/112/1998, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 01. decembra 2021 sp. zn. 24Co/41/2021 takto

### rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej voči žalobcovi priznáva náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 12. novembra 2020 sp. zn. 14C/112/1998 zamietol žalobu a rozhodol, že žalovaná má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Predmetom konania bolo zaplatenie sumy 661 766 Sk (21 966,60 eura) predstavujúcej rozdiel medzi vyplateným poistným plnením a plnením, ktoré žalobcovi podľa jeho názoru patrí po započítaní spoluúčasti. Žalobca sa domáhal aj úrokov z omeškania vo výške 17,6 % ročne zo žalovanej sumy od 26. októbra 1997 do zaplatenia.

1.1. Preukázané bolo, že dňa 07. februára 1996 uzavreli žalobca a žalovaná poistnú zmluvu na dobu neurčitú so začiatkom poistenia od 08. februára 1996, predmetom ktorej bolo poistenie majetku a zodpovednosti za škodu podnikateľov. Poistná hodnota predmetu poistenia bola 1 054 803 Sk (35 013,04 eura); pri jej ustálení účastníci zmluvy vychádzali zo znaleckého posudku č. 2/12/95 znalca R. M.Č.. Po prešetrení poistnej udalosti (výbuch neznámej trhaviny umiestnenej v podbránní budovy v noci z 19. júla na 20. júla 1997) žalovaná vyplatila dňa 27. októbra 1997 žalobcovi poistné plnenie vo výške 392 037 Sk (13 013,24 eura), predstavujúce náklady na opravu škody a uvedenie budovy do stavu bezprostredne pred výbuchom. Ohľadom týchto skutočností medzi stranami spor nebol.

1.2. Spornou bola skutočnosť, či výbuchom došlo k poškodeniu budovy, alebo k jej zničeniu a aká je

výška škody vzniknutej na budove, ako aj správnosť vyčíslenia škody žalovaným. Na preukázanie stavu budovy v čase uzavretia poisťnej zmluvy bol predložený znalecký posudok R. M., ktorý bol v konaní aj vypočutý. Hodnota budovy, akú znalec stanovil pri svojom oceňovaní, nebola v čase uzatvorenia poisťnej zmluvy nikým spochybnená a účastníci zmluvy z nej vychádzali pri ustálení časovej ceny poisťovanej nehnuteľnosti. Stav nehnuteľnosti bezprostredne pred uzatvorením poisťnej zmluvy vyplýva aj zo zápisnice z obhliadky a zistenia technického stavu objektu zo 06. februára 1995 spísanej P. M.. Okresný súd dospel po vykonaní rozsiahleho dokazovania k záveru, že znaleckým posudkom č. 03/2000 z 28. mája 2000 znalca z odboru stavebníctvo, odvetvia statika stavieb C.. L. M. (vypočutého na pojednávaní dňa 03. decembra 2003) bolo preukázané, že poistená budova na B. ul. č. X v Z. v dôsledku výbuchu nebola zničená, z hľadiska statiky je poškodená v rozsahu 27,22 % z celkovej hodnoty domu. Znalec pri posudzovaní zničeného resp. poškodeného stavu budovy vychádzal z konkrétneho stavu budovy zisteného obhliadkou, zo znaleckého posudku R. M. a zápisnice z obhliadky spísanej P. M. a vedel rozlíšiť, ku ktorým poškodeniam došlo pri výbuchu a ku ktorým v dôsledku zlých vplyvov na budovu pred výbuchom. Nebola teda preukázaná príčinná súvislosť medzi výbuchom a vznikom škody, ktorá by zakladala povinnosť žalovanej vyplatiť poisťné plnenie vo výške, ako keby bola budova zničená. Ďalší dôkaz, z ktorého by vyplynulo, že výbuch poistenú nehnuteľnosť zničil, v konaní žalobca nepredložil a ani vykonanie žiadneho iného nenavrhol.

1.3. Následne bolo potrebné zistiť výšku nákladov na opravu budovy a jej uvedenie do stavu pred výbuchom. Preukázané bolo, že budova bola v stave určitého poškodenia už v čase poistenia aj v dôsledku vplyvu času, nedostatočnej údržby, neodborných zásahov do nosných konštrukcií, viacnásobných prestavieb, príp. okolitej dopravy. Výbuch spôsobil ďalšie zhoršenie technického stavu budovy a prispel k jej ďalšiemu poškodeniu. Žalobca tvrdil, z hľadiska náhrady škody je poisťné plnenie či už pri zničení, alebo pri poškodení budovy limitované hornou hranicou plnenia zo strany žalovanej. Aj v prípade, ak je budova len poškodená, by boli náklady na jej uvedenie do stavu pred výbuchom vyššie ako požadovaná suma. Odborný posudok subjektu Realstav Trnava (projektantská kancelária) tvrdí, že je ekonomicky výhodnejšie odstrániť budovu ako ju zrekonštruovať a znalec C.. L. M. na pojednávaní dňa 03. decembra 2003 na otázku žalobcu, či by vzhľadom na poškodenie statiky vyšla oprava budovy v dobe, kedy prišlo ku škode viac alebo menej ako 660 000 Sk (21 907,98 eura) uviedol, že oprava takéhoto rozsahu by vyšla viac ako sumu 660 000 Sk. Okresný súd k tomuto záveru znalca uviedol, že predmetom jeho znaleckej činnosti v odbore stavebníctvo, odvetví statika stavieb nie je oceňovanie nehnuteľností.

1.3.1. Za účelom určenia výšky nákladov na opravu budovy nariadil okresný súd navrhnuté znalecké dokazovanie. Znalec C.. L. B. oznámil, že pre splnenie uloženej úlohy bude potrebné vypracovať realizačný projekt sanačných prác statiky a žiadal o predloženie potrebných listín a zloženie preddavku na znalecké dokazovanie vo výške 60 000 Sk (1 991,63 eura); cenu za vypracovanie celého posudku odhadol na 100 000 Sk (3 319,39 eura). Znalcovi vyžiadané listiny žalobcom predložené neboli, pretože podľa jeho vyjadrenia nimi nedisponuje, rovnako nebola žalobcom zložená záloha a znalec odmietol posudok vypracovať. Znalecká organizácia CENEKON spol. s r. o. Bratislava oznámila potrebu doloženia ďalších dôkazov, pričom podaniu znaleckého posudku by malo predchádzať vypracovanie posudku znalcom z odvetvia statika stavebných konštrukcií, následne znalcom z odvetvia konštrukcie pozemných stavieb. Pre nedoloženie potrebných listín ani táto znalecká organizácia posudok vypracovať nevedela. Ďalšia znalecká organizácia Technický a skúšobný ústav stavebný, n.o. Bratislava oznámila, že bez relevantných dôkazov predložených žalobcom (projektová dokumentácia, fotodokumentácia stavu nehnuteľnosti a pod.), nie je možné, aby zodpovedala úlohy zadané súdom, najmä keď sa s časovým odstupom po výbuchu na budove vykonávali rozsiahle búracie práce, mnohé konštrukcie, ktoré mali byť predmetom posúdenia sú v súčasnosti asanované, takže zanikol predmet posúdenia. Na rezíduách konštrukcií je celý rad poškodení, ktoré sa dajú prisúdiť pravdepodobne práve vykonaným búracím prácam, a preto sa nedá preukázať, že by niektoré z týchto rozsiahlych poškodení mali pôvod v škodovej udalosti, alebo by vznikli ako jej následok.

1.4. Okresný súd zamietol žalobu, lebo žalobca relevantne nepreukázal, že suma predstavujúca výšku nákladov potrebných na uvedenie nehnuteľnosti do stavu pred jej poškodením výbuchom by mala byť vyššia ako horná hranica poisťného plnenia. Dôkazné bremeno, pokiaľ ide o preukázanie škody a jej výšky, spočívalo na žalobcovi, ktorý nepreukázal žiadnu sumu nákladov, či už na znovuzriadenie novej budovy alebo na uvedenie nehnuteľnosti do stavu pred poškodením. Dlhodobo len konštatoval, že by

bola vyššia ako je vyplatené poistné plnenie, čo opieral o odborný posudok, v ktorom je tiež uvedené len to, že táto suma by bola niekoľkokrát vyššia ako vyplatená suma. Žalovaná predložila aspoň popis prác a dodávok vrátane ocenenia, z ktorých bolo možné preveriť spôsob určenia výšky nákladov na opravu poškodenej budovy.

1.5. V podstate na podnet žalovanej, ktorá na pojednávaní dňa 25. októbra 2018 vzhľadom na konštatovanú nemožnosť vypracovať znalecký posudok na určenie výšky nákladov na opravu budovy vyjadrila názor, že žalobca mal priestor na zabezpečenie si súkromného znaleckého posudku, predložil žalobca posudok č. 281/2018 zo dňa 09. novembra 2018 vypracovaný C.. R. I., podľa ktorého sú náklady na opravu budovy 64 600 eur vrátane DPH. Okresný súd na tento znalecký posudok neprihliadol pre jeho nepresvedčivosť (z dôvodov uvedených v bode 13. tohto rozsudku dovolacieho súdu).

1.6. Právne súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil § 788 ods. 1, § 790 písm. a), § 797 ods. 2 a § 806 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase poistenia.

1.7. O nároku na náhradu trov konania okresný súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a úspešnej žalovanej voči žalobcovi priznal náhradu trov celého konania v rozsahu 100 %, keď nezistil žiadne dôvody pre aplikáciu postupu podľa § 257 CSP.

2. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 01. decembra 2021 sp. zn. 24Co/41/2021 odvolaním žalobcu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol, že žalovaná má nárok voči žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Urobil tak po zistení, že rozsudok okresného súdu je vo výroku vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP), jeho argumentácia objektívna, presvedčivá a v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR ako aj nálezmi Ústavného súdu SR. Odvolací súd prebral súdom prvej inštancie zistený skutkový stav i jeho právny záver vo veci a s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odkázal na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie a k odvolacím argumentom žalobcu dodal, že nezistil nedostatok odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie ani jeho pochybenie pri hodnotení dôkazov alebo nesprávne právne posúdenie veci.

2.1. K odvolaciemu tvrdeniu žalobcu, že poistená budova bola poistnou udalosťou poškodená, pričom treba vychádzať z oznámenia o likvidácii poistnej udalosti z 03. apríla 1998, podľa ktorého žalovaná likvidovala poistnú udalosť na základe čl. XII. bod 2. písm. b/ Všeobecných poistných podmienok odvolací súd k záverom súdu prvej inštancie doplnil, že oznámenie o likvidácii poistnej udalosti je nutné posudzovať z hľadiska obsahu celého textu tohto dokladu. Pokiaľ by súd prijal názor žalobcu, že je nutné držať sa výlučne oddelene v oznámení uvedeného ustanovenia Všeobecných poistných podmienok (o zničení poistenej veci poistnou udalosťou), bez ohľadu na zvyšný text správy, išlo by o rozpor s prejavom vôle žalovanej aj so všetkým, čo vyšlo v konaní najavo. Odvolací súd zdôraznil, že žalobca po doručení tejto správy žalovanej o vysvetlenie rozporu nežiadal. Preukázané nebolo, že žalovaná v správe o likvidácii poistnej udalosti nesprávny odkaz na Všeobecné poistné podmienky uviedla zámerne.

2.2. Žalobca v odvolaní tvrdil, že zo znaleckého posudku znalca C.. M. a z jeho výpovede na súde vyplýva, že iné časti budovy, mimo statických častí budovy, predstavujú podiel 55,5 %, ale žalobca nevie a súd nezistil, v akom rozsahu bolo poškodených 55,5 % a ako sa poškodenie týchto 55,5 % budovy samostatne alebo spolu s poškodením statiky budovy - 44,5 % podieľa na závere, že budova je úplne zničená alebo poškodená. K tomu odvolací súd uviedol, že tento znalec sa z pohľadu svojho zamerania a zadaných úloh vyjadroval k poškodeniu nosných konštrukcií nehnuteľností a nehodnotil poškodenie mimo statických častí budovy. V znaleckom posudku vyslovene uvádza, že poškodenie ostatných častí domu (okná, dvere, vráta, omietky, podlahy...) nie je predmetom posudzovania, pretože nejde o staticky nosné konštrukcie. Ak žalobca považoval za potrebné v konaní zistiť poškodenie častí budovy, ktoré netvoria nosné konštrukcie, mal podľa odvolacieho súdu možnosť na túto konkrétnu otázku navrhnuť dokazovanie, čo v konaní pred súdom prvej inštancie ani v odvolacom konaní neurobil.

2.3. K poukazu žalobcu na definíciu časovej ceny v odbornej ekonomickej literatúre odvolací súd uviedol, že z tohto odvolacieho argumentu žalobca nevyvodil závery na prejednávajúcu vec. Zdôraznil, že pri uzatváraní poistnej zmluvy sa vychádzalo z hodnoty budovy podľa znaleckého posudku R. M., v poistnej zmluve bola uvedená poistná hodnota 1 054 803 Sk, ktorá bola s poukazom na článok VII. bod. 1 Všeobecných poistných podmienok časovou cenou veci.

2.4. Podstatou odvolacej argumentácie žalobcu pri vytýkaní pochybení súdu prvej inštancie v prieskume súkromného znaleckého posudku vyhotoveného C.. I., z ktorého žalobca vyvodil účelovosť postupu a zaujatosť okresného súdu, bol podľa žalobcu prekvapivý záver súdu, že matematická chyba znalca predstavuje značnú pochybnosť o správnosti celého znaleckého posudku a viedla súd prvej inštancie k jeho vyhodnoteniu ako nedôveryhodného. Žalobca dôvodil, že matematická chyba nie je podstatnou, označenie nehnuteľnosti v znaleckom posudku je zrejmé. Ak mal súd pochybnosti o správnosti súkromného znaleckého posudku, mal nariadiť znalecké dokazovanie, pretože iba takýmto postupom bolo možné potvrdiť alebo vyvrátiť závery znaleckého posudku C.. I.. Odvolací súd s odkazom na pravidlá hodnotenia dôkazov upravené v čl. 15 a v § 191 Civilného sporového poriadku a teóriu voľného hodnotenia dôkazov zdôraznil, že žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak. Aj znalecký posudok musí súd hodnotiť voľne, v súvislosti s ostatnými vykonanými dôkazmi a z hľadiska ich vnútornej logiky, domáhať sa vysvetlenia ďalšími otázkami určenými znalcovi a v prípade pochybností nariadiť preskúmanie znaleckého posudku iným znalcom. Súd nemôže hodnotiť správnosť odborných záverov vyjadrených znalcom, avšak môže výsledky znaleckého dokazovania hodnotiť voľne, t. j. vo vzťahu k skutkovým okolnostiam, ktoré vyplynuli z iných dôkazov (pozri Nález Ústavného súdu Českej republiky z 30. apríla 2007 III. ÚS 299/06 a rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 26. novembra 1998 sp. zn. 3Cdon/385/1996). Ak má súd pochybnosti o vecnej správnosti znaleckého posudku, nemôže ho nahradiť vlastným názorom, ale musí znalcovi uložiť, aby podal vysvetlenie, posudok doplnil alebo inak odstránil jeho nedostatky, príp. aby vypracoval nový posudok, alebo musí ustanoviť iného znalca, aby vec znovu posúdil a vyjadril sa k správnosti už podaného posudku. Na pamäti treba mať, že niekedy ani znalecký posudok nepomôže jednoznačne vyriešiť spornú otázku. V niektorých prípadoch je správna odpoveď v rámci určitého hodnotového spektra a je na súde, aby skutkový stav sám ustálil a vyhodnotil všetky vykonané dôkazy jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti.

2.4.1. Z obsahu spisu vyplýva, že na otázku určenia výšky nákladov na opravu poistenej budovy súd prvej inštancie ustanovil znalca C.. L. B., neskôr znalecké organizácie CENEKON spol. s r. o. a Technický a skúšobný ústav stavebný, n.o., ktoré znalecké dokazovanie nerealizovali pre nedostatok podkladov (projektová dokumentácia, fotodokumentácia stavu nehnuteľnosti), a zároveň zanikol predmet posúdenia, pretože po poistnej udalosti sa na budove vykonávali rozsiahle búracie práce, mnohé konštrukcie sú asanované. Následne žalobca v konaní predložil súdu súkromný znalecký posudok vypracovaný C.. R. I. č. 281/2018 zo dňa 09. novembra 2018, ktorý súd prvej inštancie vyhodnotil s jeho dodatkom ako nevierohodný, nepreskúmateľný a účelový. Zistené rozpory a nezrovnalosti sa nepodarilo odstrániť ani po vypočutí znalca na pojednávaní dňa 16. júla 2019. Podľa názoru odvolacieho súdu priebeh vypočutia znalca C.. I. na pojednávaní sa v ničom nevymykal štandardnému kladeniu otázok a požadovaniu vysvetlenia zistených rozporov, pričom aj žalovaná mala k súkromnému znaleckému posudku výhrady, o ktorých súd prvej inštancie mal v čase pojednávania vedomosť. Z priebehu pojednávania, na ktorom sa konal výsluch znalca C.. I. vyplýva, že žalobca priebeh vypočutia znalca súdom, príp. nesprávnosť postupu súdu pre jeho výsluchu, nenamietal. Pokiaľ súd prvej inštancie kládol C.. I. otázky k predloženému znaleckému posudku a požadoval vysvetlenie, že v tomto splnil svoju povinnosť v odstraňovaní nezrovnalostí a rozporov. Nešlo o nepodstatné, triviálne a okrajové zisťovanie súdom prvej inštancie ako žalobca uvádza v odvolaní. Okresný súd neprekročil svoju právomoc, nekonal zaujato ani účelovo. Ako nesprávne bolo potrebné vyhodnotiť tvrdenie žalobcu, že pokiaľ súd mal pochybnosti o správnosti odborných znaleckých záverov C.. I., mal nariadiť znalecké dokazovanie a ustanoviť znalca. Návrh na nariadenie znaleckého dokazovania strany sporu po výsluchu C.. I. nenavrhli a okresný súd disponoval informáciou o nemožnosti vykonania znaleckého dokazovania, preto sa s uvedenou situáciou vysporiadal správne. Odvolateľ ani neuvádza, akého znalca treba pribrať a nezohľadňuje, že zanikol predmet znaleckého posúdenia, preto je jeho odvolacia argumentácia jednostranná a neobjektívna.

2.4.2. Po oboznámení so súkromným znaleckým posudkom č. 281/2018 znalca C.. R. I. a jeho Dodatkom č. 1 odvolací súd konštatoval, že znalec nedokázal zdôvodniť a vyložiť svoje odborné závery a nemal dostatočné podklady pri zodpovedaní jemu zadanej odbornej otázky. Správne postupoval súd prvej inštancie, ak nevychádzal z uvedeného dôkazného prostriedku. Pravidlá hodnotenia dôkazov sa spravujú voľným hodnotením dôkazov, aj súkromný znalecký posudok hodnotí súd voľne, v súvislosti s ostatnými vykonanými dôkazmi a z hľadiska jeho vnútornej logiky. Odvolací súd sa nestotožnil s

odvolacou námietskou žalobcu, že súkromný znalecký posudok je presvedčivý a je v súlade so zisteným skutkovým stavom. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o zamietnutí žaloby nezaložil iba a len na neprijateľných záveroch súkromného znaleckého skúmania, ale zobral do úvahy všetky vykonané dôkazy, pričom po individuálnej selekcii každého jednotlivého dôkazu pristúpil k následnému hodnoteniu všetkých dôkazov vo vzájomnej súvislosti a svoj myšlienkový postup pri hodnotení dôkazov presvedčivo odôvodnil.

2.5. Odvolateľ v odvolaní poukázal na nesprávny výpočet poistného plnenia, ktorý vykonal C.. X. G.. Odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie, ktorý konštatoval, že žalobca bližšie nešpecifikoval, v čom spočívajú pochybnosti týkajúce sa popisu prác p. G. ani nepreukázal žiadnu sumu nákladov na uvedenie nehnuteľností do predošlého stavu. Odvolací súd doplnil, že C.. X. G. bol vypočítaný ako svedok na pojednávaní dňa 17. augusta 2011, pričom žalobca kládol svedkovi otázky k popisu prác a výdavkov vrátane ocenenia, na ktoré svedok podrobne odpovedal. V ďalšej časti rozsudku (v bode 32.) odvolací súd udáva argumenty týkajúce konkrétnych častí uvedeného svedka.

2.6. Pokiaľ žalobca dôvodil, že uniesol dôkazné bremeno a žalovaná relevantným spôsobom nespochybnila tvrdenia žalobcu, odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, nepreukázal žiadnu z tvrdených skutočností, nepreukázal nárok na zaplatenie uplatnenej sumy, nepreukázal nesprávnosť (ani relevantným spôsobom nespochybnil) výpočet poistného plnenia žalovanou. Odvolací súd s poukazom na §§ 132 ods. 1, 149, 150, § 185 ods. 1 a 2 a 191 ods. 1 CSP zdôraznil povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť strán sporového konania aj skutočnosť, že v priebehu sporu môže dochádzať k prerozdeľovaniu bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Občiansky zákonník žiadnym spôsobom neurčuje, akým spôsobom sa určí výška poistného plnenia. Súdom prvej inštancie ustálený skutkový stav bolo potrebné posúdiť podľa Všeobecných poistných podmienok (čl. XII bod 3 písm. b/), ktoré sa vzťahovali na uzavretú poistnú zmluvu. Úlohou žalobcu bolo preukázať nárok na uplatnené maximálne poistné plnenie. Žalobca, ktorému sa nepodarilo spochybniť výpočet poistného plnenia žalovanou, sa dostal do dôkaznej núdze, kedy neunesenie dôkazného bremena má za následok rozhodnutie v jeho neprospech.

2.7. V závere odvolací súd skonštatoval, že žalobca v odvolaní vychádza z odlišných skutkových záverov než súd prvej inštancie a robí z vykonaných dôkazov vlastné právne závery týkajúce sa nároku na doplatenie poistného plnenia. Odvolacie námietky žalobcu ohľadne nesprávnych skutkových a právnych záverov konštatovaných súdom prvej inštancie vyhodnotil odvolací súd za nenáležité.

2.8. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku a v odvolacom konaní úspešnej žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie tvrdiac existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP navrhnuť, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec tomuto vrátil na ďalšie konanie. Uplatnil si nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3.1. V spojení s § 420 písm. f) CSP žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) vytkol súdom nižších inštancií predovšetkým svojvôľu pri hodnotení dôkazov. Pri riešení otázky, či poistená vec bola poškodená, alebo zničená, zdôraznil potrebu vychádzať z oznámenia žalovanej o likvidácii poistnej udalosti zo dňa 03. apríla 1998, podľa ktorého poisťovňa plnila v zmysle čl. XII bod 2. písm. b) Všeobecných poistných podmienok (zničenie vecí), nie v zmysle čl. XII bod 3. písm. b) Všeobecných poistných podmienok (poškodenie vecí). K relevantnému spochybneniu oficiálneho záveru žalovanej (o zničení vecí, pozn. dovolacieho súdu) zo dňa 03. apríla 1998 došlo až znaleckým posudkom zameraným na poškodenie statiky znalca C.. L. M. č. 3/2000 zo dňa 28. mája 2000 v spojení s jeho výpoveďou na pojednávaní 03. decembra 2003 a neskôr znaleckým posudkom C.. R. I. č. 281/2018 zo dňa 23. novembra 2018 spolu s jeho dodatkom zo dňa 14. novembra 2019. Súdu prvej inštancie vytkol účelovosť, svojvôľu a zaujatosť pri hodnotení znaleckého posudku C.. R. I., keď posudzoval odborné znalecké závery z hľadiska ich správnosti bez potrebných vedeckých poznatkov, čím hrubo prekročil svoje právomoci a k tomuto znaleckému posudku rovnako ako odvolací súd neprihliadal. Dovolateľ sa nestotožnil s hodnotením výpovede svedka C.. X. G. prezentovaným okresným a odvolacím súdom, oproti ktorej stoja znalecké posudky C.. M. a C.. I. s vyššou procesnou váhou. Ak mali sudy pochybnosti o správnosti a odbornosti

uvedených znaleckých posudkov, mali nariadiť znalecké dokazovanie v zmysle § 207 až § 209 CSP.

3.2. Nesprávne právne posúdenie vecí (§ 421 CSP) dovolateľ vyvodzoval z ním označených procesných pochybení a „nesprávnych skutkových tvrdení“ (zrejme mal na mysli nesprávne skutkové zistenia, pozn. dovolacieho súdu).

3.3. Dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky odložil vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla že nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu súdov nižších inštancií, a teda porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Rozsudok okresného súdu v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu nespĺňa ani jednu z taxatívne vymedzených požiadaviek § 421 ods. 1 písm. a) až c) Civilného sporového poriadku. Navrhol odmietnutie dovolania v súlade s § 447 písm. f) CSP uplatniac si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“ príp. „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie a na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

7. Vzhľadom na obsah dovolania, tvorený z väčšej časti vyjadrením nespokojnosti a polemikou dovolateľa so skutkovými zisteniami súdov nižších inštancií, musí dovolací súd pripomenúť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie ďalšie odvolanie. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolací súd rovnako pripomína, že dovolaním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (napr. tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov atď.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

8. Dovolateľ, vychádzajúc z obsahu jeho dovolania (§ 124 CSP), namieta primárne vady v procese dokazovania.

8.1. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). V dokazovaní sa súd obmedzuje len na zisťovanie skutkových poznatkov (poznatkov o skutkových okolnostiach, ktoré zakladajú a odôvodňujú prejednávany nárok). Posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je

vždy vecou súdu (viď § 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu.

8.2. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, majúcej základ v ústavnom princípe nezávislosti súdov. Táto zásada, vyplývajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku, normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamena, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

8.3. O vadách v procese dokazovania možno hovoriť vtedy, ak súd vychádzal pri rozhodnutí zo skutočnosti, pre ktorú nie je z vykonaných dôkazov podklad, alebo ak považoval určitú skutočnosť za základ svojho rozhodnutia úplne inak, ako vyplýva z vykonaného dokazovania, prípadne, ak nezistil určitú podstatnú skutočnosť, ktorá bez ďalšieho z vykonaného dokazovania vyplýva.

9. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že podstata sporu spočívala v tom, či mala žalovaná po poistnej udalosti, ku ktorej došlo v noci z 19. júla na 20. júla 1997, vyplatiť po zohľadnení spoluúčasti žalobcu vo výške 33,19 eura (v tom čase 1 000 Sk) hornú hranicu poistného plnenia dohodnutú v poistnej zmluve zo dňa 07. februára 1996 čiastkou 35 013,04 eura (v čase uzavretia zmluvy 1 054 803 Sk), alebo ním vyplatenú čiastku 13 013,24 eura (392 037 Sk), teda či má žalobcovi doplatiť žiadaných 21 966,60 eura.

10. Súd nižších inštancií vychádzali z obsahu uvedenej poistnej zmluvy, ktorá v čl. XII. Všeobecných poistných podmienok umožňovala v ods. 2 písm. b) v prípade zničenia poistenej veci vyplatenie sumy zodpovedajúcej nákladom na znovuzriadenie veci v čase bezprostredne pred poistnou udalosťou, zníženú o cenu opotrebenia, alebo iného znehodnotenia z doby pred poistnou udalosťou a o cenu prípadných zvyškov a v ods. 3 písm. b) v prípade poškodenia poistenej veci vyplatenie sumy zodpovedajúcej primeraným nákladom na opravu poškodenej veci v čase bezprostredne pred poistnou udalosťou, zníženú o sumu zodpovedajúcu stupňu opotrebenia alebo iného znehodnotenia nahradzovaných častí z doby pred poistnou udalosťou a o cenu zvyškov nahradzovaných častí, kedy plnenie nesmie prevýšiť sumu vypočítanú podľa bodu 2. Žalobca vychádzajúc z oznámenia o likvidácii poistnej udalosti tvrdil, že žalovaná považovala vec za zničenú a jemu patrí poistné plnenie vo výške hornej hranice. Žalovaná ale tvrdila, že pri výpočte výšky poistného plnenia vychádzala z toho, že nehnuteľnosť je poškodená, nie zničená a odkaz na čl. XII bod 2 písm. b) Všeobecných poistných podmienok v správe o výpočte poistného plnenia likvidátor uviedol nesprávne. Pokiaľ v dovolaní žalobca tvrdil, že súde mali vychádzať z obsahu oznámenia žalovanej o likvidácii poistnej udalosti zo dňa 03. apríla 1998, teda z toho, že žalovaná plnila v zmysle čl. XII bod 2. písm. b) Všeobecných poistných podmienok, dovolací súd udáva, že vzhľadom na popretie správnosti tohto vyjadrenia žalobcu bolo namieste vykonanie dokazovania za účelom zistenia, či poistená stavba bola po poistnej udalosti zničená, alebo poškodená a ak aj bola „len“ poškodená, či patrí žalobcovi poistné plnenie zodpovedajúce dojednanej hornej hranici, teda či primerané náklady na jej opravu sa po znížení o sumu zodpovedajúcu stupňu opotrebenia (iného znehodnotenia) nahradzovaných častí z doby pred poistnou udalosťou a o cenu zvyškov nahradzovaných častí (čl. XII. ods. 3 písm. b/ Všeobecných poistných podmienok) rovnajú zmluvne dohodnutej hornej hranici poistného plnenia.

11. K dovolaciemu tvrdeniu, že „miera svojvôle, s ktorou pristupovali súde k hodnoteniu dôkazov prekračuje mieru prípustnú zákonom“ dovolací súd udáva, že zákon pri hodnotení dôkazov (§ 191 CSP) nepripúšťa nijakú, ani minimálnu mieru svojvôle. Hodnotenie dôkazov uskutočňuje súd z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti a pravdivosti za bezvýhradného a bezvýnimočného rešpektovania procesných predpisov a kautel z nich vyplývajúcich. Základom hodnotiaceho postupu sú okrem všeobecných a odborných skúseností sudcu tiež pravidlá logického myslenia a aj zásada tzv. dostatočného dôvodu vyžadujúca, aby každé pravdivé tvrdenie bolo dostatočne odôvodnené.

12. Dovolateľ vytkol súdom účelovosť, svojvôľu a zaujatosť pri hodnotení (súkromného) znaleckého

posudku C.. R. I. č. 281/2018 zo dňa 23. novembra 2018 spolu s jeho dodatkom zo dňa 14. novembra 2019. Uvedený znalec z odboru stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľností a hodnoty stavebných prác vypracoval v zmysle určenia zadávateľom (žalobcom) znalecký posudok na určenie všeobecnej hodnoty posudzovanej budovy. Vychádzal zo všeobecnej hodnoty stavby pred poškodením 122 245,44 eura a určil skutočnú výšku škody na stavbe po zaokrúhlení sumou 40 200 eur a výšku škody uvedením do pôvodného stavu po zaokrúhlení v sume 200 700 eur, ktorú dodatkom č. 1 opravil na 64 600 eur s DPH. Súd prvej inštancie na tento znalecký posudok ako dôkaz rozhodujúci na preukázanie dôvodnosti nároku neprihliadol z dôvodov podrobne uvedených v ods. 37 jeho rozsudku; odvolací súd sa s týmto záverom súdu prvej inštancie stotožnil (dôvody uvedené v ods. 23. až 29. odôvodnenia jeho rozsudku).

13. Aj dôkaz znaleckým posudkom (vrátane výsledkov vypočutia znalca) súd hodnotí podľa zásad uvedených v § 191 CSP. Hodnoteniu súdu nepodliehajú odborné znalecké závery v zmysle ich správnosti, ale súd hodnotí presvedčivosť posudku. Z obsahu spisu dovolací súd nezistil, že by súd prvej inštancie odborné znalecké závery prezentované znalcom C.. I. hodnotil z hľadiska ich správnosti. Okresný súd na tento znalecký posudok neprihliadol z dôvodu jeho nepresvedčivosti. Konkrétne okresný súd uviedol, že znalec v znaleckom posudku uviedol, že nevykonal miestnu ohliadku spojenú s miestnym šetrením ani zameranie, nebola vyhotovená fotodokumentácia. Predmet ocenenia ohliadol v r. 2018 iba zo strany Hviezdoslavovej ul. a od hotela Holiday Inn, pokiaľ dovidel na (oceňovanú) budovu, ktorá sa nenachádzala v stave, v akom bola v roku 1997. Znalec nemal k dispozícii žiadnu fotodokumentáciu, odborný statický posudok z roku 1997 ani dokument o ohliadke vykonanej v rámci likvidácie poistnej udalosti. Technický stav konštrukcie budovy pred a po výbuchu nevyplýval zo žiadneho dokladu, dedukoval ho z posudku C.. B. a C.. M.R. a žalobcovho popisu stavu nehnuteľnosti pred výbuchom. Znalec nemal k dispozícii doklady preukazujúce stav budovy pred poškodením, ani statické posúdenie rozsahu poškodenia budovy prípadne realizačný projekt sanačných prác, ktoré požadovali predchádzajúci znalci, nemal vedomosť, či a v akom rozsahu boli na budove vykonané nejaké práce, napríklad aj búracie. Znalec pritom vypracoval posudok s viac ako 20 ročným odstupom od poškodenia. Okresný súd tiež vytkol, že znalec nezdôvodnil, akým spôsobom dospel k určeniu hodnoty nehnuteľnosti pred poškodením (keď hodnota nehnuteľnosti určená pri uzavretí zmluvy sumou 35 013,04 eura vychádzajúca z posudku znalca R. M. z r. 1995 sporná nebola). Iba na podnet žalovaného znalec výšku škody na stavbe uvedením do predošlého stavu 163 141,30 eura bez DPH opravil na 64 600 eur s DPH s odôvodnením, že si vo výpočte zamenil matematické znaky + a -. Aj z tohto dôvodu nahliadol okresný súd na znalecký posudok ako nedôveryhodný, keď nie je isté, či znalec nespravil obdobnú chybu aj v ďalších podstatných údajoch. Nesústreďenosť znalca pri vypracovaní znaleckého posudku vyplynula napr. aj z konštatovania, že jeho úlohou bolo stanovenie výšky škody na stavbe rodinného domu súp. č. XX, čo je úplne iná nehnuteľnosť. Odvolací súd konštatoval, že znalec nedokázal zdôvodniť a vyložiť svoje odborné závery, keď nemal dostatočné podklady pre zodpovedanie jemu zadanej odbornej otázky a súd prvej inštancie postupoval správne, ak nevychádzal z tohto dôkazného prostriedku, pričom rozhodnutie o zamietnutí žaloby nezaložil len na jeho neprijateľných záveroch, ale zobral do úvahy všetky vykonané dôkazy. Dovolací súd dopĺňa, že hodnotením dôkazov z hľadiska ich pravdivosti súd dospeje k záveru, ktoré skutočnosti, o ktorých dôkazy podávajú správu, možno považovať za pravdivé, a ktoré nie. Vyhodnotenie dôkazov z hľadiska pravdivosti predpokladá tiež posúdenie vierohodnosti dôkazom poskytovanej informácie podľa druhu dôkazného prostriedku a spôsobu, akým sa podľa zákona vykonáva. Znalec je osobou, ktorá prostredníctvom svojich odborných znalostí posudzuje skutočnosti rozhodujúce pre súdne konanie a v znaleckom posudku oznamuje subjektívny výsledok tohto posúdenia. Súd hodnotí presvedčivosť znaleckého posudku čo do jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, logickému odôvodneniu znaleckého nálezu a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi. Dovolací súd odklon súdov nižších inštancií od týchto zásad hodnotenia presvedčivosti a vierohodnosti znaleckého posudku C.. R. I., ktorý by znamenal porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces, nezistil. Vo vzťahu k (iba všeobecnému) dovolaciemu tvrdeniu o zaujatosti súdov pri hodnotení uvedeného znaleckého posudku dovolací súd len stručne pripomína, že námietka zaujatosti ako procesný inštitút v konaní uplatnená nebola.

14. V spojení so znaleckým dokazovaním dovolateľ videl porušenie svojho práva na spravodlivý proces

v tom, že ak súdy disponovali dvomi znaleckými posudkami s dvomi rozdielnymi závermi (znalecký posudok C.. L. M. č. 3/2000 zo dňa 28. mája 2000 a znalecký posudok C.. R. I. č. 281/2018 zo dňa 23. novembra 2018 spolu s jeho dodatkom zo dňa 14. novembra 2019), mali nariadiť ďalšie znalecké dokazovanie (bez uvedenia tvrdenia, posúdenie ktorej alebo ktorých konkrétnych do úvahy prichádzajúcich otázok malo byť jeho predmetom).

14.1. Ak má súd pri rozhodovaní k dispozícii dva znalecké posudky s rozdielnymi závermi o rovnakej otázke, musí ich vyhodnotiť v tom zmysle, ktorý z nich a z akých dôvodov vezme za podklad svojho rozhodnutia a prečo nevychádza zo záverov druhého znaleckého posudku. V niektorých prípadoch prichádza do úvahy aj nariadenie tzv. kontrolného znaleckého dokazovania. Aj s ohľadom na rozumné usporiadanie vecí a súdnu prax (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/100/2018) sa potreba nariadenia tzv. kontrolného znaleckého posudku objaví najmä v situácii, ak závery doteraz vykonaného znaleckého dokazovania sú neurčité, vnútorne rozporné, pripúšťajú nejednoznačný výklad, prípadne sa odpovedi na niektoré otázky potrebné pre vydanie rozhodnutia bezdôvodne vyhli. Pre posúdenie relevancie tohto dovolateľom tvrdeného dovolacieho dôvodu je ale kľúčové, že súdy nižších inštancií na znalecký posudok C.. R. I. neprihliadali so zdôraznením, že tak neurobili nie pre jeho odborné závery, ale pre nedostatok jeho vierohodnosti. Nad rámec uvedeného treba spomenúť, že sporové konanie je kontradiktórne, preto strana sporu, ktorá z určitej skutočnosti vyvodzuje právne následky, musí pre svoj úspech v spore tvrdiť skutočnosti a k tvrdeným skutočnostiam predložiť alebo označiť dôkazy, medzi ktoré patrí aj kontrolný znalecký posudok. Odvolací súd sa (v závere bodu 28. odôvodnenia jeho rozsudku) vysporiadal s odvolacou námietkou žalobcu, že v prípade pochybností o znaleckom posudku C.. I. malo byť nariadené znalecké dokazovanie, preto dovolacie tvrdenie, že súdy nevysvetlili, prečo takto nepostupovali, nie je pravdivé. Za zmienku stojí, že súd prvej inštancie sa ešte pred predložením uvedeného súkromného znaleckého posudku snažil zistiť výšku nákladov na opravu poistenej budovy nariadeným znaleckým dokazovaním, ktoré nebolo realizované pre nepredloženie relevantných podkladov (projektová dokumentácia, fotodokumentácia stavu nehnuteľnosti) žalobcom, ktorý nebol ochotný ani zložiť žiadaný preddavok na trovy znaleckého dokazovania a aj vzhľadom na zánik predmetu posúdenia, pretože po poistnej udalosti sa na budove vykonávali rozsiahle búracie práce, mnohé konštrukcie sú asanované.

15. Napokon dovolateľ nesúhlasil s hodnotením svedeckej výpovede svedka C.. X. G., ktorú označil za dôkaz najnižšej možnej procesnej váhy. Po citácii častí výpovede tohto svedka a svedkov C.. Š. a C.. V. dovolateľ uviedol, že svedecká výpoveď tohto svedka nemohla spochybniť znalecký posudok C.. M. a C.. I.. Súd prvej inštancie pri hodnotení tejto svedeckej výpovede (ktorú uviedol v bode 17. odôvodnenia svojho rozsudku) v bode 35. odôvodnenia rozsudku uviedol, že (žalobca) namietal popis prác vypracovaný X. G. ako podklad pre likvidáciu poistnej udalosti bez špecifikácie, v čom spočíval jeho pochybnosti týkajúce sa popisu prác p. G., keď uviedol len to, že z jeho laického pohľadu to má byť iná cena. „Na určenie výšky nákladov na opravu škody súd nariadil znalecké dokazovanie, a to aj opakovane, ktoré nebolo možné zrealizovať pre nedostatok listinných dôkazov, ktoré znalci, prípadne znaleckej organizácii, nepredložil žalobca. Okrem toho, znalecké dokazovanie nebolo zrealizované aj pre nezloženie preddavku na tento dôkaz žalobcom... . V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že dôkazné bremeno v konaní je na žalobcovi, a to pokiaľ ide o preukázanie škody a jej výšky. Žalobca v konaní nepreukázal žiadnu sumu nákladov, či už na znovuzriadenie novej budovy alebo na uvedenie nehnuteľnosti do stavu pred poškodením. Dlhodobo len konštatoval, že by bola vyššia ako je vyplatené poistné plnenie, čo opieral o odborný posudok, kde je tiež uvedené len to, že táto suma by bola niekoľkokrát vyššia ako suma vyplatená, nie však už to, aká suma by to bola tak, aby sa z tejto konkrétnej sumy potom dala odpočítať amortizácia a aby sa teda dala v konečnom dôsledku vyčísliť výška skutočného plnenia, na ktoré má žalobca z titulu poistenia nárok. Zo strany žalovanej bol súdu predložený aspoň popis prác a dodávok vrátane ocenenia, z ktorého bolo možné preveriť, akým spôsobom sa žalovaná dopracovala k určeniu výšky nákladov na opravu poškodenej budovy, ktorú potom žalobcovi plnila ako poistné plnenie, teda dôkaz, ktorý bolo možné v rámci dokazovania reálne podrobiť aj preskúmaniu.“ V odvolacom konaní žalobca ako odvolateľ namietol, že C.. G. oceňuje iba práce v rubrike, ktorú označuje ako montáž a v časti rekapitulácia osobitne neuvádza vyčíslenie hodnoty materiálu. Odvolací súd vo vzťahu k tejto odvolacej argumentácii v bode 32. odôvodnenia svojho rozsudku vysvetlil, že „zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 17. augusta 2011 vyplýva, že na otázku

advokáta žalobcu: „Či v popise svedok uviedol len práce alebo oceňoval aj materiál?“ svedok uviedol: „Pokiaľ ide o práce HSV 99 % materiálu je obsiahnutých v položke, pokiaľ ide o práce PSV, práce a materiál sú oddelené. Uvádza sa zvlášť cena práce a zvlášť materiálu, napr. výmena okien je zvlášť uvádzaná položka práce na výmenu okien a zvlášť je uvádzaná položka, teda cena za dodávku okien. Pričom napr. práce HSV - maľby a nátery je materiál obsiahnutý priamo v položke spolu s prácou“. Z uvedeného potom podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že „predmetom ocenenia vypracovaného C.. G. bolo aj ocenenie prác aj materiálu ako to svedok vo svojej výpovedi uvádzal. Žalobca nepreukázal, že by C.. G. vypracoval ocenenie bez vyčíslenia hodnoty materiálu“. Pri odvolacej výtke žalobcu, že C.. G. nezohľadnil a nevyčísľil celkové náklady potrebné na opravu resp. rekonštrukciu poškodenej budovy, vrátane jej statiky odvolací súd poukázal na vyjadrenie C.. G. na pojednávaní 17. augusta 2011, ktorý uviedol, že náklady priamo spojené s porušením statiky sú uvedené na str. 6 popisu prác, náklady na opravu nosných konštrukcií budovy sú obsiahnuté v kolónke 11 na tejto strane a predstavujú okolo 200 tis. Sk. K nákladom na opravu nosných konštrukcií budovy je treba pripočítať aj búracie práce uvedené na str. 11 - 13 popisu prác v sume 151 409,46 Sk, z čoho podľa odvolacieho súdu vyplýva, že svedok zohľadnil aj náklady na nosné konštrukcie, pričom žalobcovi sa nepodarilo uvedené relevantným spôsobom spochybniť. Odvolací súd tiež uviedol, že neobstojí ani tvrdenie odvolateľa, že žalovaná nevysvetlila, prečo sumu 603 134 Sk rozdelila na dve časti, keď C.. G. v rozbere uvádza len práce. Odvolací súd poukázal na oznámenie o likvidácii poisťnej udalosti, „v ktorej likvidátor uviedol, že náklady na opravu podľa vyjadrenia súdneho znalca 603 134 Sk - opotrebenie materiálov tvorí 50 % t. j. 301 567 Sk“. Odvolací súd uzavrel, že žalobca ničím nepreukázal, že C.. G. v popise uvádza len práce. Dovolací súd nezistil, že by súdy nižších inštancií výpoveď uvedeného svedka vyhodnotili v rozpore s pravidlami dokazovania, keď ju hodnotili nielen jednotlivo, ale aj vo vzájomnej súvislosti s ostatnými relevantnými vykonanými dôkazmi.

16. Dovolateľ tvrdil, že sa dovoľáva aj podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP. Právna (nie skutková) otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

16.1. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017) uviedol, že „V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

16.2. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b) CSP by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť potrebu, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

17. Dovolací súd aplikoval ust. § 124 CSP a posudzoval dovolanie, vzhľadom na tvrdenie o existencii dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP, podľa jeho obsahu v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 09. júna 2020). Konštatuje, že dovolateľ právnu/e otázku/y, od vyriešenia ktorej/ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorú/é mal odvolací súd vyriešiť nesprávne, jasne, určito a zrozumiteľne nevymedzil. Dovolateľ v dovolaní uvádza skutkové zistenia, ku ktorým dospeli v parciálnych posudzovaných otázkach súdy nižších inštancií, vyjadruje svoj nesúhlas s ich závermi a svoju verziu ich hodnotenia, no ide len o ničím nepodloženú polemiku, ktorá významovo nezodpovedá kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP a dovolanie podľa týchto ustanovení zákona preto nie je prípustné.

18. Dovolací súd potom na základe dôvodov uvedených dovolateľom (ktorými je striktne v zmysle § 440 CSP viazaný) dospel k záveru, že je daná prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ale dovolanie nie je dôvodné. Dovolací súd naplnenie uplatneného dovolacieho dôvodu spočívajúceho v tvrdení existencie vady zmätočnosti, ktorá by bola porušením práva žalobcu na spravodlivý proces

nezistil, preto jeho dovolanie po prejednaní bez pojednávania (§ 443 CSP časť vety pred bodkočiarkou) podľa § 448 CSP zamietol.

19. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej dovolací súd priznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP).

20. Vzhľadom na existenciu dôvodov pre zamietnutie dovolania dovolací súd o návrhu dovolateľa na odklad vykonateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu v zmysle § 444 ods. 1 CSP osobitne nerozhodoval.

21. Tento rozsudok prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.